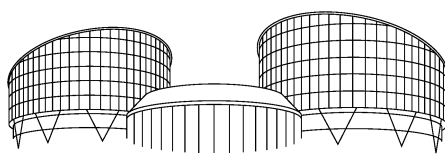

Tradus și revizuit de IER (<http://ier.gov.ro/>)

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI

SECȚIA A PATRA

**CAUZA REGIONAL AIR SERVICES S.R.L. ȘI IVAȘCU
ÎMPOTRIVA ROMÂNIEI**

(Cererile nr. 76549/17 și 76756/17)

HOTĂRÂRE

Art. 8 • Obligații pozitive • Viață privată • Respingerea acțiunii civile împotriva mai multor jurnaliști pentru afirmații făcute în emisiuni televizate și într-un articol de presă • Evaluare comparativă a intereselor în litigiu în conformitate cu jurisprudența Curții • Apărarea dreptului la reputație al reclamantului de către autoritățile naționale

STRASBOURG

22 februarie 2022

DEFINITIVĂ

22/05/2022

Hotărârea a rămas definitivă în temeiul art. 44 § 2 din Convenție. Aceasta poate suferi modificări de formă.

În cauza Regional Air Services S.R.L. și Ivașcu împotriva României,
Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a patra), reunită într-o cameră compusă din:

Yonko Grozev, *președinte*,
Faris Vehabović,
Iulia Antoanella Motoc,
Gabriele Kucsko-Stadlmayer,
Pere Pastor Vilanova,
Jolien Schukking,

Ana Maria Guerra Martins, *judecători*,
și Ilse Freiwirth, *grețier adjunct de secție*,

având în vedere cererile (nr. 76549/17 și 76756/17) îndreptate împotriva României, prin care o societate comercială de drept român, Regional Air Services S.R.L. („societatea reclamantă”), și un resortisant al acestui stat, domnul Dorin Ivașcu („reclamantul”), au sesizat Curtea la 19 octombrie 2017, în temeiul art. 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale („Convenția”),

având în vedere decizia de a aduce prezentele cereri la cunoștința guvernului român („Guvernul”),

având în vedere observațiile părților,
după ce a deliberat în camera de consiliu, la 1 februarie 2022,
pronunță prezenta hotărâre, adoptată la aceeași dată:

INTRODUCERE

1. Cererea are ca obiect, în raport cu art. 8 din Convenție, respingerea acțiunii civile introduse de reclamant, în scopul protejării reputației acestora, împotriva mai multor jurnaliști, ca urmare a afirmațiilor făcute de aceștia din urmă în cadrul mai multor emisiuni televizate și într-un articol de presă.

ÎN FAPT

2. Societatea reclamantă este o societate comercială de drept român cu sediul în Tuzla. Reclamantul s-a născut în 1954 și are domiciliul în București. Sunt reprezentați de C.C. Vasile, avocat în București.

3. Guvernul a fost reprezentat de agentul guvernamental, doamna O.F. Ezer, reprezentantă permanentă a României la Curtea Europeană a Drepturilor Omului.

4. Societatea reclamantă este administratorul Aeroportului Tuzla. Aceasta precizează că reclamantul este, prin intermediul unei alte societăți, unul dintre cei doi acționari ai săi.

I. CONȚINUTUL ARTICOLELOR ȘI AL EMISIUNILOR TELEVIZATE

A. Emisiunea *Jocuri de putere de la postul Realitatea TV*

5. La momentul faptelor, postul de televiziune *Realitatea TV* difuza emisiunea *Jocuri de putere*, moderată de B.R., unde invitații discutau subiecte de actualitate.

6. La 22 iulie, 5, 7, 11 și 21 august, 15 și 16 decembrie 2014, jurnaliștii S.N., A.C. și O.M. au purtat discuții, printre altele, cu privire la reclamații. Aceștia au dezbătut probleme legate de crearea unui punct de trecere a frontierei pe Aeroportul Tuzla și de împrejurările în care s-au produs două accidente aviatice, precum și de eventualele legături între reclamații și aceste accidente. Reclamantul a fost etichetat în mod repetat ca „*securist*” în legătură cu *Securitatea*, fosta poliție politică activă în timpul regimului comunist. Afirmările, astfel cum au fost rezumate de instanțele naționale (a se vedea *infra*, pct. 11-23), au fost, printre altele, următoarele:

„A.C.: Astăzi, avem următoarea situație, nu s-a dat hotărârea de Guvern pentru crearea acestui punct de trecere a frontierei, în schimb, printr-o șmecherie făcută la Inspectoratul General al Poliției de Frontieră se permite controlul indivizilor care vor să treacă, să lucreze pe platformele maritime, controlul de frontieră pe Aeroportul Tuzla.

[...]

S.N.: Există un securist, pe numele lui Dorin Ivașcu da ... al cărui nume este vehiculat..

[...]

B.R.: Și cine este acest Dorin Ivașcu și ce face el?

S.N.: Și omul asta are... are... controlează firma asta care are punctul de vamă, de trecere a frontierei privat, sau vrea să-și facă...

B.R.: Acesta ilegal, acesta privat?

S.N.: Da, la Tuzla da. Omul ăsta controlează... controlează tot ceea ce reprezintă Autoritatea Aeronautică Civilă din România, prin interpuși sau direct...

A.C.: Este în consiliul de administrație al Autorității...

S.N.: Și... plus că e și în consiliul de administrație... și are toate firmele de handling, pe toate aeroporturile din România, are un cvasi-monopol...

A.C.: A căpușat... l-aș descrie... l-aș mai descrie într-un fel: a căpușat toate domeniile ce țin de aviație din România : firmă de... are școală de pilotaj, punct de instrucție pentru... sau firmă care se ocupă de instrucția...

B.R.: Dar de ce nu se știe? De ce e o persoană atât de enigmatică?

O.M.: Aș încerca să... eu nu știu cine este Dorin Ivașcu și nu mă interesează...

S.N.: Țsta e un securist căruia noi îi facem publicitatea!

[...]

A.C.: Și important este că acest aeroport privat, îngroapă aeroportul de stat, pentru că, creându-se acest punct de frontieră...

[...]

A.C.: R.S. [ministrul Internelor] i-a trimis o notă lui R.F. [ministrul Transporturilor], oficială, în care spunea: în momentul în care se va da hotărâre de Guvern cu privire la crearea unui nou punct de frontieră, Ministerul de Interne va trimite personalul specializat către ca să facă formalitățile de control la frontieră. Deci, numai în cazul în care se dă hotărâre de Guvern. Această aserțiune este într-o notă oficială trimisă în februarie 2014.

B.R.: De către Ministrul R.S.

A.C.: R.S. Deci, o considerăm o notă a Guvernului României, da? În care spune că e nevoie de o hotărâre de guvern. Fără să se dea hotărâre de guvern până la ora actuală, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră a decis, prin niște subterfugii...

S.N.: Forțând legea...

[...]

B.R.: Dar noi suntem inconștienți în momentul ăsta?

A.C.: Mai ales în contextul războiului cu Ucraina... sau conflictului din Ucraina... Gândește-te că noi avem o casă, care are trei pereți solizi, cu fier beton, cu cele mai groase cărămizi din lume, dar al patrulea perete este lăsat cu o perdea de celofan...

B.R.: Și exact spre granița estică...

S.N.: Nu, și are o portiță din aia cum au căței, înțelegi? Și pe acolo știe numai unu să intre, înțelegi? Portiță din aia de cățel așa micuță și intră băiatul, Dorin Ivașcu, intră cu bagaje...

A.C.: În septembrie noi avem ocazia și sperăm în Spațiul Schengen cu spațiul aerian. Dacă ratăm această ocazie din cauza unor greșeli de acest tip, nu știu cine va plăti.

S.N.: Nu sunt greșeli, nu, îmi pare rău, nu sunt greșeli.

A.C.: Nu sunt greșeli, sunt niște... șmecherii.

S.N.: Că de asta spun eu... Vă las pe voi... Eu încerc să personalizez personajul, să-l personalizez pe individul ăsta...

B.R.: Să prezentați personajul...

S.N.: pentru că nu-l vezi în spațiul public, omu-i mai retras, e securist din ăla de... dom'le nu-mi place camerele ... nu știu ce... dom'le da' nouă, nouă ne face rău știi de ce în face în primul rând, în primul... mie rău, demersurile unui astfel de personaj, pentru că de 25 de ani noi încercăm la nesfârșit să luăm puterea din mâna acestor securiști... și e o tragedie, e o tragedie că la nesfârșit...

[...]

A.C.: În momentul de față, domnul respectiv, din informațiile mele, poartă discuții, când și când, cu un ofițer din SIE, care are prenumele de Dan. Probabil că într-o zi o să prezint și numele întreg al acestui ofițer SIE. Deci, legăturile lui sunt...

B.R.: Interesante personaje... Pe mine asta, cu cine vorbește el, poate să vorbească și cu cei din CIA, nu numai din SIE...

[...]

S.N.: Granița de est a Uniunii Europene și vine un băiețuș de ăsta, un fost securist și își face o porțiță din aia de cățel, fix cum ți-am spus eu așa... își face o porțiță din aia de cățel și spune: bă, pe aicea trec eu. Și dacă trece omu și cu chestii ilicite și cu alte lucruri, asta e...

B.R.: Păi, stați o secundă, dar poate să aibă orice, de unde știu eu că nu trece cu arme...

[...]

B.R.: Și de când se încearcă această șmecherie?

A.C.: Păi această șmecherie se încearcă de vreo doi ani. Numai că, repet, ministerele au pasat-o de la unul la altul, pentru că era o problemă periculoasă...

B.R.: Păi și acum au făcut-o fără ministere!

A.C.: Fără ministere! Cu niște băieți de jos de acolo, niște slujbași...

S.N.: Extraordinar...”

B.R.: Domnul Roiss îl duce de mână mâine pe premierul României într-un loc ilegal, la așa-numitul Aeroport Tuzla, la o graniță ilegală, pentru a inaugura ceva legat de OMV [...]

[...]

S.N.: Și pe urmă avem un contract de mentenanță, pe care o să vă las pe voi să-l dezvoltăm, semnat cu controversatul ăla Dorin Ivașcu, omul acela care vrea și el să deschidă punct de trecere al frontierei privat, un contract de 793 de mii de euro semnat în 26.02.2013. Nu se spune pe ce perioadă, dar eu cred că încă mai e în vigoare respectivul contract.

A.C.: Oricum, ultima mentenanță a fost făcută la această firmă pentru că acest elicopter a trecut ...

O.M.: Și, bineînțeles, nu putem să nu observăm că și avionul care s-a prăbușit în Apuseni, pilotat de A.I., și acest elicopter, ultimele revizii, ca să le spunem așa, ultimele controale au fost făcute de această firmă condusă și deținută de domnul Dorin Ivașcu. Deci iată câteva întrebări, numai așa la o primă vedere, care nu își găsesc răspunsul. Dacă se va dovedi că a fost o problemă tehnică, atunci firma care s-a ocupat de mentenanță pe acest contract cercetat de DNA are o problemă.

S.N.: Asta ar fi, știi cum? Pentru prima dată vede urmările criminale, dacă se întâmplă lucrul acesta, ale lăcomiei cuiva, ale lăcomiei unui om de afaceri. Vezi legătura directă.

A.C.: Și ale corupției, evident.

O.M.: Bine. Și atunci elicopterul a zburat de la Tulcea la Constanța. A ajuns la Constanța, a lăsat-o pe doamna la spital, după care acel elicopter a mers la Mihail Kogălniceanu, înțeleg, ca să alimenteze. Și de la Kogălniceanu s-a dus cu personalul medical în el, în elicopter, s-a dus la Tuzla. De ce? Vrem niște răspunsuri. Vrem ca, nu știu, să intervină telefonic cineva de la RAS Tuzla și să ne spună.

B.R.: Ce e ăsta, RAS?

O.M.: Regional Air Service, o companie de la Tuzla care se ocupa de mentenanța acestui elicopter. Să ne spună că poate, din cauza vremii nefavorabile, nu a putut rămâne peste noapte la Kogălniceanu. Nu știu, trebuia să rămână, pentru că avea o altă misiune pe lângă Agigea, habar n-am, dar să ne spună ceva. Pentru că este foarte interesant de ce acel elicopter cu personal medical în el, în condițiile în care nu rămâne peste noapte în Tuzla, a zburat de la Kogălniceanu la Tuzla. Nimeni nu a răspuns la această întrebare. Asta legat de ce s-a petrecut până a cădea în apă. Că după ce a căzut în apă situația este foarte simplă. Nu avem proceduri. Toate aparatele de zbor ale SMURD nu au stații radio care să comunice direct cu 112, așa cum ar trebui, așa cum au toate în străinătate, pentru că acele licitații de dotare le-a câștigat altcineva. În momentul în care se prăbușește un elicopter, stația radio ar trebui să anunțe ea direct 112, cu tot cu localizare, cu tot, pentru că avem soft-uri foarte scumpe pe care am dat foarte mulți bani. Nu avem așa ceva. Ba chiar ne spunea colegul A.C. aseară că elicopterul care face operațiuni offshore are o portieră care se deschide în exterior și nu se glisează. Ambele cazuri, ambele aparate de zbor prăbușite, cel din Apusenii și cel din lacul Siutghiol, au avut de-a face cu Tuzla.”

B. Articolul publicat pe site-ul Voxpublica

7. La 23 iulie 2014, jurnalistul S.N. (a se vedea *supra*, pct. 6) a publicat pe site-ul *Voxpublica* un articol intitulat „*Cum își face un securist cu ajutorul autorităților un punct vamal privat de trecere a frontierei la Tuzla la 150 de kilometri de conflictul din Ucraina. Suntem încă prizonieri ai foștilor securiști ai lui Ceaușescu!*”.

8. Articolul conținea, printre altele, următoarele pasaje relevante:

„Unul dintre aceștia este și Dorin Ivașcu, un securist al cărui nume fusese vehiculat în legătură cu afacerea Țigareta II, și care-i patronul companiei Romanian Airport Services (RAS) [...] Este frapant cum Ivașcu, care a reușit să pună mâna și pe aeroportul Tuzla, insistă să-și facă un punct vamal privat fix în acest aeroport și, deși a fost respins de câteva ori de foștii miniștri ai transporturilor, a găsit în cele din urmă înțelegere la actualul șef al Inspectoratului General al Poliției de Frontieră (IGPF)

[...] Dar cum e posibil ca după 25 de ani, securistul Dorin Ivașcu (a fost director la Tarom în perioada 1981-1988, dar cred că va susține cu tupeu senin că el a fost doar un angajat și nicidecum securist) să-și creeze un imperiu, care nu numai că deține monopolul pe operațiunile de handling pe toate aeroporturile din România, dar care pune presiune pe diferite guverne pentru a-și face un punct vamal de trecere a frontierei la aeroportul lui din Tuzla unde în urmă cu patru ani s-a întâmplat un tragic eveniment care a dus la moartea a 12 soldați [...]

Tot procesul în care securistul Dorin Ivașcu și-a tras cu complicitatea autorităților statului un punct vamal privat la aeroportul de la Tuzla e atât de putred și găunos că îți ridică părul pe spate de oroare. «Suspiciunile noastre au fost trezite în primul rând de rapiditatea și lipsa totală de transparență prin care s-a propus această lege în toamna anului 2012. Nu a avut loc nicio dezbatere publică. Chiar mai grav ni se pare faptul că inițiatorii acestei legi doresc să evite prenotificarea Comisiei Europene. În proiectul de Hotărâre de Guvern nu se amintește nimic de notificarea partenerilor europeni, ceea ce înseamnă că nici nu vor fi notificați, deși această notificare este obligatorie conform prevederilor art. 34 din Regulamentul CE nr. 562/2006 al Parlamentului European», se specifică într-o scrisoare a unui ONG despre mișcările lui Ivașcu. Asta nu i-a oprit visul fostului securist. Toți miniștrii transporturilor de până acum, liberali ce-i drept, i-

au refuzat acestuia posibilitatea de a-și face punct vamal privat la aeroportul lui însă Ivașcu i-a înmuiat inima actualului șef al IGPF [...]

N-a contat nici că, la mai puțin de 50 de kilometri de Tuzla e aeroportul Mihail Kogălniceanu, care are toate acareturile puse la punct inclusiv un punct vamal de trecere a frontierei serios și nu unul ambulant, nici faptul că România a investit peste 600 milioane euro în contractul cu EADS pentru securizarea granițelor (contract aflat acum sub lupa DNA și care va zgudui clasa politică autohtonă) că interesele comerciale ale fostului securist din comunism transformat acum în onest biznismen capitalist au primat și într-o primă etapă un secretar de stat de prin Transporturi își pune semnătura pe un ordin de ministru care transformă într-o primă instanță aeroportul de la Tuzla în aeroport internațional [...]

De aici până la manevra dubioasă prin care actualul șef la IGPF i-a dat voie lui Dorin Ivașcu să-și facă un punct vamal de trecere a frontierei la Tuzla n-a mai fost decât un singur pas: pe nesimțite printr-o decizie, care nu se știe nici acum ce fel de hram poartă și nici când a fost emisă, i-a îndeplinit visul fostului securist devenit capitalist.

Și uite așa după ce a pus mâna imediat după Revoluție [...] pe o fostă companie de stat din aviație cu tot felul de alți securiști – spuneți-mi rapid câți investitori privați autohtoni au mai reușit o astfel de performanță – securistului Dorin Ivașcu i-a mai reușit o nouă izbândă de business. [...]"

II. PROCEDURA JUDICIARĂ

9. La 12 ianuarie 2015, reclamantul și societatea reclamantă au introdus la Tribunalul București („tribunalul”) o acțiune civilă îndreptată împotriva jurnaliștilor A.C., B.R., S.N. și a societății *Realitatea Media S.A.* și au solicitat despăgubiri pentru afirmațiile, în opinia lor calomnioase, făcute în cadrul emisiunilor televizate și al articolului publicat. Aceștia au solicitat interzicerea redifuzării afirmațiilor în litigiu, înlăturarea articolului publicat pe site-ul *Voxpublica* și publicarea hotărârii de condamnare ce se va pronunța într-un cotidian național de largă răspândire și pe site-ul *Voxpublica*, precum și difuzarea acesteia pe *Realitatea TV*.

10. Tribunalul a audiat părțile și martorii, inclusiv M.R., care a declarat că reclamantul a fost persecutat de Securitate. Părților li s-a încuviințat proba cu interogatoriul. La dosar s-a depus și un certificat din 4 iulie 2013 emis de Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității („CNSAS”). S-a constatat că:

„Nu există date ori documente din care să rezulte calitatea de lucrător sau colaborator al securității cu privire la Ivașcu Dorin [...], în sensul legii [...].”

A. Judecata pe fond

11. Printr-o încheiere din 23 iunie 2016, tribunalul a respins acțiunea reclamantilor. Instanța a constatat că subiectul principal al afirmațiilor în litigiu îl constituiau procedurile referitoare la crearea unui nou punct vamal pe Aeroportul Tuzla, administrat de societatea reclamantă, iar problemele

referitoare la relațiile reclamantului cu Securitatea și la serviciile de mentenanță ale celor două aeronave implicate în accidentele aviatice făceau parte integrantă din subiectul principal. Potrivit instanței, crearea unui punct vamal pe Aeroportul Tuzla este o problemă de interes național, deoarece aeroportul se află în apropierea frontierei cu Ucraina, unde contextul politic era tensionat și unde exista un conflict în desfășurare.

12. Tribunalul a amintit apoi dispozițiile legislative și mecanismele juridice care protejează viața privată, reputația și libertatea de exprimare, precum și dispozițiile relevante ale Convenției și principiile care decurg din jurisprudența Curții, în special în ceea ce privește limitele libertății de exprimare. În acest sens, instanța a menționat câteva criterii de avut în vedere: rolul sau funcția persoanei în cauză și notorietatea sa, subiectul dezbătut, interesul public pentru acest subiect și disocierea aspectelor legate de viața privată. În final, instanța a reamintit că este necesară o evaluare comparativă a diferitelor interese care decurg din art. 8 și 10 din Convenție.

13. Instanța a aplicat aceste principii în speță și a considerat că afirmația potrivit căreia reclamantul putea fi etichetat ca „securist” reprezenta opinia jurnaliștilor în cauză și că problemele referitoare la crearea unui punct vamal și la prestarea serviciilor de mentenanță aeronautică reprezintă elemente de fapt.

14. În continuare, tribunalul a constatat că articolul și emisiunile în litigiu abordau subiecte de interes general și deosebit de actuale pentru societatea românească. A observat, de asemenea, că subiectele abordate nu se refereau la aspecte din viața privată a reclamantului, ci la acțiunile sale în domeniile în care a activat sau activează. Instanța a considerat că nu poate fi ignorat faptul că reclamantul a inițiat procedura obținerii aprobărilor în vederea deschiderii unui punct de frontieră cu Ucraina – chestiune ce se află în strânsă legătură cu securitatea națională, astfel încât s-a expus unui nivel al criticii mult mai ridicat. Tribunalul a apreciat că jurnaliștii au acționat cu bună-credință și că afirmațiile lor se înscriu în doza de exagerare și de provocare acceptabilă.

15. În ceea ce privește, printre altele, utilizarea termenului „securist”, instanța a precizat următoarele:

„Este adevărat că potrivit răspunsului CNSAS nu există date ori documente din care să rezulte calitatea de lucrător sau de colaborator al securității cu privire la reclamantul Dorin Ivașcu. Însă, având în vedere calitatea pe care reclamantul a deținut-o anterior anului 1989 - director Tarom în diferite țări precum Singapore, Libia, Anglia, Statele Unite ale Americii, în contextul în care este de notorietate că majoritatea covârșitoare a persoanelor care au reprezentat interesele naționale în afara granițelor țării, prin exercitarea unor funcții de conducere în cadrul reprezentanțelor externe ale companiilor de stat precum TAROM, au avut legătură cu Securitatea, Tribunalul consideră că opinia critică a părților poate fi justificată. De asemenea apreciază că prezintă o deosebită relevanță contextul în care s-au făcut afirmațiile, subiectul supus dezbaterii fiind unul de interes național, respectiv – întreprinderea demersurilor în vederea deschiderii unui punct de frontieră pe Aeroportul din Tuzla, eventuala implicare a membrilor Guvernului în această procedură [...]”

16. În plus, instanța a constatat că afirmațiile factuale s-au bazat pe probe. Pasajele relevante ale încheierii sunt redactate după cum urmează:

„Referitor la afirmațiile factuale [instanța] constată că prin chiar răspunsul la interogatoriu [răspunzând la întrebările adresate de pârâți] reclamantul a recunoscut faptul că în calitate de investitor are un interes direct în deschiderea unui punct de frontieră pe aeroportul din Tuzla. Totodată situația prestării serviciilor de mentenanță pentru aparatele de zbor implicate în accidente aviatice din Munții Apuseni și de pe lacul Siutghiol este publică, existența acestor contracte putând fi verificată și confirmată printr-o simplă consultare a informațiilor existente pe internet, inclusiv prin intermediul motorului de căutare Google.”

17. Tribunalul a concluzionat că afirmațiile în litigiu, chiar dacă au avut un conținut „relativ agresiv”, nu erau de natură a cauza reclamanților un prejudiciu.

B. Apelul declarat de reclamanți

18. Reclamanții au declarat apel. În motivele de apel, reclamantul a contestat existența unei legături cu Securitatea și a susținut, printre altele, că tribunalul a ignorat un document oficial emis de CNSAS și că s-a bazat pe elemente, disponibile pe internet sau de pretinsă notorietate, care nu fuseseră discutate în conformitate cu respectarea principiului contradictorialității. Potrivit susținerilor acestuia, calitatea de colaborator al Securității trebuie să fie stabilită prin hotărâre judecătorească, în cadrul unei proceduri specifice prevăzute de lege, și că nu s-a procedat astfel în speță. În continuare, reclamanții au susținut că existența unui pretins interes public nu exonerează jurnaliștii de responsabilitatea lor profesională, în special aceea de a verifica informațiile lor, și că jurnaliștii menționați în procedură au depășit limitele libertății de exprimare. În final, aceștia au susținut că au suferit un prejudiciu deoarece imaginea și reputația lor profesională au fost compromise.

C. Decizia curții de apel

19. Printr-o decizie civilă din 20 aprilie 2017, Curtea de Apel București („curtea de apel”) a respins apelul acestora. Instanța a apreciat că nu a fost încălcat principiul contradictorialității în primă instanță în măsura în care reclamanții au avut acces la toate probele existente la dosar, notorietatea reținută de tribunal fiind doar o concluzie pe care instanța de fond a dedus-o din probele administrate în cauză. În plus, curtea de apel a considerat că tribunalul a analizat cauza fără a exceda limitele investirii, a analizat acțiunea așa cum a fost formulată de reclamanți și a sistematizat argumentele invocate de părți, pronunțând o hotărâre motivată și logică.

20. Instanța a opinat că reclamantul avea calitatea de persoană publică întrucât făcea parte din Consiliul de Administrație al Regiei Autonome Autoritatea Aeronautică Civilă Română, regie autonomă de interes public

național. Instanța de apel a confirmat că chestiunea aprobării deschiderii unui punct vamal la Aeroportul Tuzla și circumstanțele accidentelor aviatice menționate sunt probleme de interes general. Instanța a apreciat că importanța națională a subiectului dezbătut are o consecință majoră pentru identificarea limitelor permise în exercitarea dreptului la liberă exprimare.

21. În ceea ce privește în special întrebarea referitoare la legăturile reclamantului cu Securitatea, curtea de apel a admis că răspunsul CNSAS nu demonstra existența unor astfel de legături. Instanța s-a referit apoi la funcțiile publice importante pe care reclamantul le exercitase în trecut, astfel cum rezultă din curriculum vitae-ul său depus la dosar, precum și la informațiile care fuseseră deja difuzate în mass-media înainte de difuzarea sau publicarea afirmațiilor în litigiu și pe care reclamantul nu le contestase în fața instanțelor. În acest context, instanța reamintește că o persoană publică se expune unui control atent din partea publicului și că jurnaliștii ar trebui să aibă grijă să nu prezinte informații nereale, chiar și atunci când discută chestiuni de interes general. De asemenea, aceasta a făcut trimitere la jurisprudența relevantă a Curții.

22. În continuare, curtea de apel s-a pronunțat astfel:

„[...] Astfel, se poate aprecia că, în fapt, conotația cu care a fost folosit termenul de securist, în emisiunile avute în vedere nu a fost una voit jignitoare, în aceste emisiuni reluându-se supozițiile, bănuielile făcute și prin publicațiile anterioare, începând chiar cu anul 1998, așa cum reiese și din interogatoriul luat reclamantului, conform întrebării și răspunsului nr. 5 [...]

Astfel, în articolul «agentura Tarom din august 1998» se menționează că toți reprezentanții Tarom din străinătate erau informatori, afirmații care nu au fost contestate niciodată și care au fost reluate în emisiunile vizate în dosarul de față.

Sub acest aspect, trebuie avut în vedere faptul că prin preluarea unor asemenea supoziții, remarci nereale, nu s-a făcut dovada că pârâții au adus reclamanților prejudicii suplimentare față de cele aduse de publicațiile ce se exprimaseră în același sens.”

23. Curtea de apel consideră că reclamanții nu au făcut dovada producerii vreunui prejudiciu.

CADRUL LEGAL INTERN RELEVANT

24. Dispozițiile relevante ale noului Cod civil (denumit în continuare „NCC”), care a intrat în vigoare la 1 octombrie 2011, au următorul conținut:

Art. 70 – Dreptul la liberă exprimare

„1. Orice persoană are dreptul la liberă exprimare.

2. Exercițarea acestui drept nu poate fi restrânsă decât în cazurile și limitele prevăzute la art. 75.”

Art. 70 – Dreptul la viața privată

„1. Orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private.

2. Nimeni nu poate fi supus vreunor imixțiuni în viața intimă, personală sau de familie, nici în domiciliul, reședința sau corespondența sa, fără consimțământul său ori fără respectarea limitelor prevăzute la art. 75.

[...]”

Art. 70 – Dreptul la demnitate

„1. Orice persoană are dreptul la respectarea demnității sale.

2. Este interzisă orice atingere adusă onoarei și reputației unei persoane, fără consimțământul acesteia ori fără respectarea limitelor prevăzute la art. 75.”

Art. 70 – Limite

„1. Nu constituie o încălcare a drepturilor prevăzute în această secțiune atingerile care sunt permise de lege sau de convențiile și pactele internaționale privitoare la drepturile omului la care România este parte.

2. Exercițarea drepturilor și libertăților constituționale cu bună-credință și cu respectarea pactelor și convențiilor internaționale la care România este parte nu constituie o încălcare a drepturilor prevăzute în prezenta secțiune.”

Art. 1.349 – Răspunderea delictuală

„1. Orice persoană are îndatorirea să respecte regulile de conduită pe care legea sau obiceiul locului le impune și să nu aducă atingere, prin acțiunile ori inacțiunile sale, drepturilor sau intereselor legitime ale altor persoane.

2. Cel care, având discernământ, încalcă această îndatorire răspunde de toate prejudiciile cauzate, fiind obligat să le repare integral.

[...]”

Art. 1.357 – Condițiile răspunderii

„1. Cel care cauzează altuia un prejudiciu printr-o faptă ilicită, săvârșită cu vinovăție, este obligat să îl repare.

2. Autorul prejudiciului răspunde pentru cea mai ușoară culpă.”

25. Legea nr. 187/1999 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea poliției politice comuniste definește noțiunile de „agent” și „colaborator” al acesteia (în acest sens, a se vedea *Catalan împotriva României*, nr. 13003/04, pct. 29, 9 ianuarie 2018). Legea nu definește termenul „securist”.

ÎN DREPT

I. CONEXAREA CERERILOR

26. Având în vedere similitudinea obiectului cererilor, Curtea consideră potrivit să dispună conexarea lor (conform art. 42 § 1 din Regulamentul Curții).

II. CU PRIVIRE LA PRETINSA ÎNCĂLCARE A ART. 8 DIN CONVENȚIE

27. Reclamantii reproșează autorităților naționale că nu și-au respectat obligațiile pozitive de a garanta dreptul la respectarea vieții lor private și consideră că imaginea lor a fost afectată de campania din mass-media.

Aceștia invocă art. 8 din Convenție, care, în părțile sale relevante, prevede următoarele:

„1. Orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private [...].

2. Nu este admis amestecul unei autorități publice în exercitarea acestui drept decât în măsura în care acest amestec este prevăzut de lege și dacă constituie o măsură care, într-o societate democratică, este necesară pentru securitatea națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării, apărarea ordinii și prevenirea faptelor penale, protejarea sănătății sau a moralei, ori protejarea drepturilor și libertăților altora.”

28. Curtea va examina mai întâi capătul de cerere formulat de reclamant și apoi pe cel formulat de societatea reclamantă.

A. Cu privire la capătul de cerere formulat de reclamant (cererea nr. 76756/17)

1. Cu privire la admisibilitate

29. Curtea reamintește că dreptul la protecția reputației este un drept care, ca element al vieții private, intră sub incidența art. 8 din Convenție [*Axel Springer AG împotriva Germaniei* (MC), nr. 39954/08, pct. 83, 7 februarie 2012; și *Polanco Torres și Movilla Polanco împotriva Spaniei*, nr. 34147/06, pct. 40, 21 septembrie 2010]. Pentru ca această dispoziție să devină aplicabilă, prejudicierea reputației persoanei trebuie să aibă un anumit nivel de gravitate și să fi fost realizată astfel încât să aducă atingere exercitării personale a dreptului la respectarea vieții private. Această condiție se aplică reputației sociale în general și reputației profesionale în special [*Axel Springer AG*, citată anterior, pct. 83; și *Denisov împotriva Ucrainei* (MC), nr. 76639/11, pct. 112, 25 septembrie 2018, cu trimerile citate acolo].

30. Curtea constată că aplicabilitatea art. 8 din Convenție în speță nu este contestată de părți. Consideră că emisiunile televizate și articolul în litigiu sugerau că reclamantul a obținut, prin intermediul relațiilor sale, autorizația

de a deschide un punct vamal pe Aeroportul Tuzla și că a fost colaborator al Securității. Afirmațiile făcute erau suficient de grave pentru a determina aplicarea art. 8 din Convenție (a se vedea, de exemplu și *mutatis mutandis*, *Kaboğlu și Oran împotriva Turciei*, nr. 1759/08 și alte 2, pct. 72, 30 octombrie 2018).

31. Constatând că acest capăt de cerere nu este în mod vădit nefondat și că nu prezintă niciun alt motiv de inadmisibilitate în sensul art. 35 din Convenție, Curtea îl declarată admisibil.

2. *Cu privire la fond*

a) **Argumentele părților**

i. *Reclamantul*

32. Reclamantul susține că reputația sa a fost compromisă și că instanțele naționale nu au reușit să asigure un echilibru just între libertatea de exprimare a jurnaliștilor și protecția reputației sale. Susține că instanțele nu i-au cenzurat pe jurnaliști pentru neverificarea informațiilor și că, în schimb, și-au asumat responsabilitățile lor solicitând de la alte autorități informații referitoare la presupusele sale legături cu Securitatea. Acesta critică instanțele naționale pentru faptul că au privilegiat în mod nedrept libertatea de exprimare a jurnaliștilor, încălcând astfel protecția recunoscută de art. 8 din Convenție și, în consecință, obligațiile pozitive care decurg de aici.

33. Reclamantul arată că jurnaliștii au depășit în prezenta cauză limitele libertății de exprimare și că instanțele naționale nu au recunoscut acest fapt. Susține că informațiile în litigiu, în special legăturile pe care le-ar fi avut cu Securitatea, nu erau de interes public întrucât societatea reclamantă era administratorul unui aeroport privat. Astfel, nici reclamantul, nici societatea reclamantă nu puteau fi considerate persoane publice. Reclamantul admite că circumstanțele legate de cele două accidente aviatice pot avea un anumit interes general, dar arată că aceste circumstanțe au fost legate cu re-credința de persoana sa.

34. În continuare, reclamantul explică faptul că termenul „securist” are o conotație negativă și expune persoana vizată disprețului publicului. Documentul emis de CNSAS a dovedit că nu a avut nicio legătură cu Securitatea. Dar jurnaliștii nu au verificat informațiile lor și au făcut publice simple supoziții folosind un limbaj calomnios. Reclamantul susține că astfel a suferit un prejudiciu semnificativ, chiar dacă mass-media publicase anterior informații similare.

ii. *Guvernul*

35. Guvernul arată că instanțele naționale au examinat circumstanțele cauzei în conformitate cu criteriile care decurg din jurisprudența Curții. Consideră că ingerința a avut temei legal în dreptul intern și a urmărit un scop legitim. În ceea ce privește necesitatea acesteia, Guvernul susține că

instanțele naționale au realizat un echilibru just între libertatea de exprimare a jurnaliștilor și dreptul la respectarea vieții private a reclamantului. Acesta subliniază că instanțele au concluzionat că informațiile prezentate în mass-media, în special cele referitoare la crearea unui punct vamal în Tuzla și la circumstanțele a două accidente aviatice, erau de interesul național și că era sarcina presei, în temeiul libertății sale de exprimare, să informeze publicul în acest sens.

36. În ceea ce privește, în special, folosirea noțiunii de „securist”, Guvernul a luat în considerare documentul emis de CNSAS (a se vedea *supra*, pct. 10) și admite că un astfel de calificativ se poate încadra ca supoziție. Totuși, invocă elemente care reies din hotărârile pronunțate de instanțele interne: libertatea de exprimare jurnalistică permite presei să recurgă la o anumită doză de exagerare și de provocare; reclamantul era persoană publică în considerarea actualelor sale funcții; în trecut, ocupase funcții publice importante; informațiile abordate în articolele și emisiunile în litigiu au vizat activitatea sa profesională, nu viața sa privată; informații similare fuseseră deja comunicate de presă, iar reclamantul nu a sesizat autoritățile în această privință.

37. Guvernul concluzionează că instanțele naționale au acționat în limitele marjei de apreciere pe care Curtea le-a recunoscut-o în materie.

b) Motivarea Curții

i. Principii generale

38. Curtea amintește că, în cauzele de același tip cu cea examinată acum, problema nu o constituie vreun act al statului, ci pretinsa insuficiență a protecției acordate de instanțele naționale vieții private a reclamantilor. Deși art. 8 are, în principal, scopul de a proteja persoana împotriva unor ingerințe arbitrare din partea autorităților publice, acesta nu se limitează la a impune statului să se abțină de la astfel de ingerințe: acestui angajament negativ i se adaugă obligații pozitive inerente respectării efective a vieții private sau de familie. Acestea pot implica adoptarea de măsuri care vizează respectarea vieții private chiar și în relațiile dintre persoane (*Von Hannover împotriva Germaniei*, nr. 59320/00, pct. 98, CEDO 2004-VI). Granița dintre obligațiile pozitive și obligațiile negative ale statului în raport cu art. 8 nu se pretează unei definiții precise; principiile aplicabile sunt totuși comparabile. În special, în ambele cazuri, este necesar să se țină seama de echilibrul just între interesele concurente aflate în joc (*ibidem*, pct. 99).

39. În cazul în care capătul de cerere cu care este sesizată Curtea se referă la o încălcare a drepturilor protejate de art. 8 din Convenție ca urmare a exercitării de către alții a dreptului lor la libertatea de exprimare, este necesar să se țină seama în mod corespunzător, la aplicarea art. 8, de cerințele art. 10 din Convenție (a se vedea, de exemplu și *mutatis mutandis*, *Von Hannover*, citată anterior, pct. 58). Astfel, în aceste cazuri, Curtea va

trebui să realizeze o evaluare comparativă a dreptului la respectarea vieții sale private și a interesului public pentru protejarea libertății de exprimare, având în vedere că nu există o ierarhie a drepturilor garantate de cele două articole (*Sousa Goucha împotriva Portugaliei*, nr. 70434/12, pct. 42, 22 martie 2016).

40. În această privință, Curtea amintește că a avut deja ocazia să enunțe principiile relevante care trebuie să ghideze aprecierea sa în acest domeniu [*Couderc și Hachette Filipacchi Associés împotriva Franței* (MC), nr. 40454/07, pct. 90-93, CEDO 2015 (extrase); și *Von Hannover* (nr. 2), citată anterior, pct. 95-99]. Astfel, Curtea a stabilit o serie de criterii în cadrul evaluării comparative a drepturilor în litigiu [*Axel Springer AG*, citată anterior, pct. 90-95; și *Von Hannover* (nr. 2), citată anterior, pct. 109-113]. Criteriile definite aplicabile în materie – în măsura în care sunt relevante în speță – sunt contribuția la o dezbateră de interes general, notorietatea persoanei vizate, obiectul reportajului, comportamentul anterior al persoanei vizate; și conținutul, forma și repercusiunile publicației (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Couderc și Hachette Filipacchi Associés*, citată anterior, pct. 93).

41. În acest context, Curtea amintește că, deși presa nu trebuie să depășească anumite limite, în special în ceea ce privește protecția reputației și a drepturilor altora, îi revine totuși sarcina de a comunica, cu respectarea îndatoririlor și a responsabilităților sale, informații și idei cu privire la toate problemele de interes general. Funcția sa de difuzare a informațiilor și a ideilor cu privire la astfel de probleme se completează cu dreptul publicului de a primi astfel de informații și idei. În caz contrar, presa nu ar putea juca rolul său indispensabil de „câine de pază” (*Axel Springer AG*, citată anterior, pct. 79).

42. Curtea a subliniat totodată că contribuția presei la o dezbateră de interes general nu se poate limita numai la fapte de actualitate sau debateri preexistente. Desigur, presa este un mijloc de difuzare a debaterilor de interes general, dar are totodată rolul de a dezvălui și de a comunica publicului informații care ar putea să stârnească interesul și să ducă la astfel de debateri în cadrul societății (*Couderc și Hachette Filipacchi Associés*, citată anterior, pct. 114).

43. În exercitarea competenței sale de control, Curtea nu are sarcina de a înlocui instanțele naționale, ci trebuie să verifice, având în vedere cauza în ansamblu, dacă hotărârile pe care acestea le-au pronunțat în temeiul competenței lor de apreciere sunt în concordanță cu dispozițiile Convenției (*Axel Springer AG*, citată anterior, pct. 86). Deși evaluarea comparativă, de către autoritățile naționale, a drepturilor garantate de art. 8 și 10 din Convenție s-a făcut cu respectarea criteriilor stabilite în jurisprudența Curții, este necesar să existe motive întemeiate pentru ca Curtea să substituie opinia instanțelor naționale cu opinia sa (*ibidem*, pct. 87-88, cu trimiterile citate acolo).

44. În plus, Curtea reamintește distincția care se face între declarațiile factuale și judecățile de valoare. Materialitatea declarațiilor factuale se poate dovedi; în schimb, judecățile de valoare nu-și pot demonstra exactitatea, obligația probării lor este irealizabilă și aduce atingere înseși libertății de opinie, element fundamental al dreptului garantat de art. 10 (*Mika împotriva Greciei*, nr. 10347/10, pct. 31, 19 decembrie 2013). Totuși, în cazul judecății de valoare, proporționalitatea ingerinței depinde de existența unei „baze factuale” suficiente pe care se bazează afirmațiile în litigiu: în caz contrar, această judecată de valoare s-ar putea dovedi excesivă. Pentru a face distincție între o imputație factuală și o judecată de valoare, este necesar să se țină seama de circumstanțele speței și de tonul general al afirmațiilor, fiind înțeles că susținerile privind probleme de interes public pot constitui judecăți de valoare mai degrabă decât declarații factuale [*Morice împotriva Franței* (MC), nr. 29369/10, pct. 126, CEDO 2015, și trimiterile citate acolo].

ii. *Aplicarea acestor principii în speță*

45. Curtea constată că reclamantul nu critică statul pentru o acțiune, ci pentru o neîndeplinire a obligației de protejare a reputației sale împotriva atingerilor aduse de unii jurnaliști în timpul emisiunilor televizate și în articolul în litigiu. În speță, Curtea trebuie așadar să verifice dacă instanțele naționale nu și-au îndeplinit obligația de protejare a reclamantului împotriva ingerințelor a căror victimă se consideră acesta în cadrul obligațiilor lor pozitive inerente respectării efective a vieții private în relațiile interpersonale.

46. Curtea va trebui să verifice, între altele și mai ales, dacă instanțele naționale, ale căror hotărâri sunt contestate de reclamant, au realizat o justă evaluare comparativă a drepturilor în litigiu, pronunțându-se în raport cu criteriile pe care le-a definit în acest scop (a se vedea *supra*, pct. 38-40).

1) Cu privire la problema contribuției la o dezbatere de interes general

47. Curtea observă că instanțele naționale au apreciat că problemele discutate în cadrul emisiunilor televizate și în articolul în litigiu erau de interes general (a se vedea *supra*, pct. 11 și 20), care intrau chiar în sfera securității naționale în ceea ce privește crearea unui punct vamal pe Aeroportul Tuzla, instanțele naționale referindu-se în această privință la apropierea de frontiera cu Ucraina și la situația tensionată din zonă (*ibidem*).

48. În special, Curtea constată că tribunalul a stabilit cadrul acțiunii civile introduse de reclamant, considerând că subiectul principal al emisiunilor și al articolului în litigiu privea crearea unui nou punct vamal pe Aeroportul Tuzla și că împrejurările accidentelor aviatice în discuție și legăturile reclamantului cu Securitatea făceau parte din subiectul principal (a se vedea *supra*, pct. 11).

49. Curtea consideră că afirmația curții de apel potrivit căreia importanța națională a subiectului dezbătut are o consecință majoră pentru identificarea limitelor permise în exercitarea dreptului la liberă exprimare (a se vedea *supra*, pct. 20) este în concordanță cu principiile care rezultă din jurisprudența sa [a se vedea, *mutatis mutandis*, *Bladet Tromsø și Stensaas împotriva Norvegiei* (MC), nr. 21980/93, pct. 63 *in fine*, CEDO 1999-III; și *Stoll împotriva Elveției* (MC), nr. 69698/01, pct. 117-124, CEDO 2007-V, în ceea ce privește limitele libertății de exprimare a jurnaliștilor în materie de interes național sau chiar internațional].

2) Cu privire la notorietatea persoanei vizate și subiectul articolului

50. Curtea ia în considerare argumentul reclamantului potrivit căruia acesta nu era o persoană publică și că societatea reclamantă era administrator al unui aeroport privat, ceea ce era de natură să excludă, în opinia sa, existența unui interes public în speță (a se vedea *supra*, pct. 33). Totuși, Curtea constată că acest argument este contrazis de hotărârile judecătorești interne, în măsura în care curtea de apel a reținut că reclamantul făcea parte din Consiliul de Administrație al Autorității Aeronautice Civile, care era o regie autonomă de interes public național (a se vedea *supra*, pct. 20). În aceste condiții, Curtea nu poate să repună în discuție calitatea de persoană publică a reclamantului.

51. În ceea ce privește subiectul articolului, Curtea constată, la fel ca tribunalul, că jurnaliștii în cauză nu au pus în discuție aspecte intime sau personale legate de viața privată a reclamantului și că s-au referit doar la activitatea sa profesională (a se vedea *supra*, pct. 14).

3) Cu privire la comportamentul anterior al persoanei vizate

52. Curtea constată că instanțele naționale nu s-au pronunțat în mod expres cu privire la comportamentul anterior al reclamantului în relațiile sale cu mass-media. Totuși, curtea de apel a luat act de informațiile care fuseseră deja difuzate în mass-media înainte de difuzarea sau publicarea afirmațiilor în litigiu (a se vedea *supra*, pct. 21). În această privință, curtea de apel a arătat că reclamantul nu a contestat aceste informații în fața instanțelor (*ibidem*).

53. În aceste condiții, Curtea consideră că, deși reclamantul nu s-a proiectat el însuși în lumina reflectoarelor, făcând publice aspecte ale vieții sale private (a se vedea, *a contrario*, *Axel Springer*, citată anterior, pct. 101), instanțele naționale aveau posibilitatea de a lua în considerare, în evaluarea comparativă a drepturilor concurente, faptul că informații similare circulară deja în mass-media înainte de difuzarea sau publicarea afirmațiilor în litigiu (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Verlagsgruppe News GmbH împotriva Austriei*, nr. 60818/10, pct. 34 *in fine*, 25 octombrie 2016).

4) Cu privire la conținutul, forma și consecințele articolului

54. În ceea ce privește conținutul și forma publicațiilor în litigiu, Curtea constată în special că jurnaliștii au afirmat că reclamantul avusese legături cu Securitatea, fosta poliție politică activă în timpul regimului comunist, precum și că au folosit termenul „securist” în acest scop (a se vedea *supra*, pct. 6-8). Consideră, de altfel, că folosirea acestui termen constituie esența capătului de cerere formulat de reclamant. Reamintește că a statuat deja că o acuzație privind apartenența la Securitate este gravă, în contextul specific al României, și că era sarcina instanțelor naționale să cerceteze dacă o astfel de afirmație avea o bază factuală (*Petrina împotriva României*, nr. 78060/01, pct. 49-50, 14 octombrie 2008).

55. Prin urmare, este necesar să se examineze dacă analiza efectuată de instanțele naționale se încadrează în această jurisprudență. Curtea observă că tribunalul a calificat termenul „securist” ca opinie a jurnaliștilor în cauză (a se vedea *supra*, pct. 13). Acest lucru nu este în sine decisiv, întrucât atât tribunalul, cât și curtea de apel au examinat dacă afirmația că reclamantul avusese legături cu Securitatea avea o bază factuală suficientă (a se vedea *supra*, pct. 15 și 21-22). Prin urmare, prezenta cauză este diferită de *Petrina* (citată anterior, pct. 48 și 50). Curtea constată că instanțele naționale au examinat, cu respectarea principiului contradictorialității, activitatea profesională a reclamantului. Acestea au luat în considerare funcțiile deținute de acesta în străinătate în timpul regimului comunist și și-au exprimat opinia că numai persoanele care avuseseră legături cu Securitatea puteau ocupa astfel de funcții (a se vedea *supra*, pct. 15 și 21-22). În plus, Curtea observă că curtea de apel a precizat că problema colaborării reclamantului cu Securitatea fusese deja discutată de mass-media înaintea faptelor care fac obiectul prezentei cauze (a se vedea *supra*, pct. 22). În această privință, Curtea constată că reclamantul nu a făcut nicio precizare în acest sens și că acesta nu a contestat faptul că chestiunea fusese deja discutată de mass-media (a se vedea *supra*, pct. 34).

56. Curtea constată că, pentru a ajunge la concluzia lor, instanțele naționale s-au bazat pe notorietatea, în societatea românească, a informațiilor referitoare la legăturile cu Securitatea ale persoanelor care deținuseră funcții în străinătate în timpul regimului comunist (a se vedea *supra*, pct. 15 și 21). Nu poate să repună în discuție această concluzie întrucât instanțele naționale sunt, în principiu, mai bine plasate decât instanța internațională pentru a se pronunța asupra nevoilor și contextelor locale [*Correia de Matos împotriva Portugaliei* (MC), nr. 56402/12, pct. 116, 4 aprilie 2018].

57. Același lucru este valabil și pentru certificatul emis de CNSAS, în care s-a precizat că nu există date ori documente din care să rezulte calitatea de lucrător sau colaborator al Securității (a se vedea *supra*, pct. 10). Curtea constată că instanțele naționale au luat în considerare acest document pe care reclamantul l-a prezentat în cursul procedurii judiciare, dar că l-au

examinat în raport cu celelalte acte aflate la dosar și că și-au bazat hotărârile mai degrabă pe elementele care decurg din activitatea reclamantului în timpul regimului comunist și pe informațiile deja puse la dispoziția publicului (a se vedea *supra*, pct. 21-22). Aceasta consideră că, efectuând o examinare detaliată a probelor și prezentând o explicație detaliată a concluziei lor potrivit căreia afirmația că reclamantul avusese legături cu Securitatea avea o bază factuală suficientă, instanțele naționale au acționat în cadrul marjei lor de apreciere (a se vedea, *a contrario*, *Petrina*, citată anterior, pct. 50 și 52).

58. În fine, în ceea ce privește consecințele afirmațiilor jurnaliștilor, Curtea constată că atât tribunalul, cât și curtea de apel au considerat că reclamantul nu a suferit niciun prejudiciu, în special din cauza dezbatelor publice privind legăturile sale cu Securitatea, care avuseseră loc înaintea faptelor (a se vedea *supra*, pct. 17 și 23).

5) Concluzie

59. Având în vedere cele de mai sus, Curtea consideră că instanțele naționale au realizat o evaluare comparativă corespunzătoare a dreptului reclamantului la respectarea vieții sale private și a dreptului jurnaliștilor la libertatea de exprimare, apreciindu-le în raport cu criteriile stabilite în jurisprudența sa. Având în vedere marja de apreciere de care dispun statele contractante, Curtea nu vede niciun motiv întemeiat pentru a substitui opinia sa celei a instanțelor române (a se vedea jurisprudența citată la pct. 43 *supra*). Prin urmare, nu se poate afirma că instanțele naționale, prin refuzul de a soluționa favorabil acțiunea introdusă de reclamant, nu și-au îndeplinit obligațiile pozitive care incumbă statului român de a proteja dreptul persoanei în cauză la respectarea vieții sale private în sensul art. 8 din Convenție (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Petrie împotriva Italiei*, nr. 25322/12, pct. 49-54, 18 mai 2017).

60. Prin urmare, nu a fost încălcat art. 8 din Convenție.

B. Cu privire la capătul de cerere formulat de societatea reclamantă (cererea nr. 76549/17)

1. Argumentele părților

61. Guvernul susține că societatea reclamantă nu este victima unei încălcări a Convenției și că nu poate să susțină că s-a adus atingere demnității sale. Acesta arată că, până în prezent, jurisprudența Curții, nu a soluționat în mod definitiv chestiunea dacă o persoană juridică poate să susțină că are dreptul la respectarea vieții sale private și a reputației sale în sensul art. 8 din Convenție. Cu titlu subsidiar, acesta consideră că orice ingerință suferită de societatea reclamantă a fost în conformitate cu Convenția.

62. Societatea reclamantă arată că are calitatea de victimă în speță întrucât reputația sa a fost pusă în discuție de articolul și emisiunile televizate în litigiu. Aceasta susține că jurisprudența Curții a recunoscut deja persoanelor juridice protecția conferită de art. 8 din Convenție. Pe fond, aceasta invocă aceleași argumente ca cele invocate de reclamant (a se vedea *supra*, pct. 29-34). În special, aceasta susține că a pierdut mai multe contracte și clienți și consideră că a suferit un prejudiciu semnificativ ca urmare a campaniei mediaticе.

2. Motivarea Curții

63. Curtea nu consideră că este necesar să examineze dacă reputația unei societăți comerciale intră în sfera noțiunii de „viață privată” în sensul art. 8 § 1 din Convenție (*Petro Carbo Chem S.E. împotriva României*, nr. 21768/12, pct. 63, 30 iunie 2020) și dacă, în speță, societatea reclamantă a făcut obiectul unei atingeri aduse reputației sale care a atins pragul de gravitate necesar pentru aplicarea art. 8 (a se vedea jurisprudența citată la pct. 29 *supra*). Astfel, chiar dacă această dispoziție ar fi aplicabilă, capătul de cerere formulat de societatea reclamantă este oricum inadmisibil întrucât este în mod vădit neîntemeiată pentru motivele expuse mai jos.

64. Curtea face trimitere la principiile enunțate la pct. 38-44 *supra*, în special la criteriile stabilite pentru evaluarea comparativă a dreptului la libertatea de exprimare garantat de art. 10 și a dreptului la respectarea vieții private prevăzut de art. 8.

65. În prezenta cauză, Curtea constată că societatea reclamantă este administratorul Aeroportului Tuzla. Curtea consideră că obiectul activității sale este un element care trebuie luat în considerare în măsura în care sectorul transporturilor aeriene impune, prin natura sa, reglementări detaliate din partea statului [a se vedea, *mutatis mutandis*, *Hatton și alții împotriva Regatului Unit* (MC), nr. 36022/97, pct. 126-128, CEDO 2003-VIII privind reglementările referitoare la zborurile de noapte și impactul acestora asupra mediului și a vieții private a persoanelor]. În consecință, obiectul activității sale expune societatea reclamantă într-o măsură mai mare controlului publicului.

66. În continuare, Curtea constată că din conținutul emisiunilor televizate și al articolului în litigiu, precum și din hotărârile instanțelor naționale reiese că societatea reclamantă era vizată în special de afirmațiile referitoare la crearea unui punct vamal pe Aeroportul Tuzla și la prestarea serviciilor de mentenanță aeronautică a două aeronave implicate ulterior în accidente aviatice (a se vedea *supra*, pct. 11). În continuare, constată că instanțele naționale au examinat conținutul emisiunilor televizate și al articolului în litigiu în lumina criteriilor care decurg din jurisprudența sa relevantă (a se vedea *supra*, pct. 12-17 și 20).

67. Astfel, Curtea observă că instanțele naționale au considerat că articolul și emisiunile în litigiu se refereau la subiecte de interes general și

erau deosebit de actuale pentru societatea românească și că instanțele au considerat că problema creării unui punct vamal în Tuzla era chiar o chestiune de securitate națională din cauza apropierii de frontiera cu Ucraina (a se vedea *supra*, pct. 14). Curtea consideră că nu există niciun motiv pentru a pune în discuție concluzia la care au ajuns instanțele naționale.

68. În continuare, Curtea constată că instanțele naționale au considerat că afirmațiile în litigiu erau de natură factuală și puteau fi probate din moment ce elementele relevante erau disponibile în mod public (a se vedea *supra*, pct. 16). Aceasta ia act de argumentul prezentat de societatea reclamantă în fața instanțelor naționale, potrivit căruia concluzia tribunalului s-a bazat pe probe care nu fuseseră examinate cu respectarea principiului contradictorialității întrucât tribunalul s-a bazat pe informații disponibile pe internet (a se vedea *supra*, pct. 18). Curtea de apel a răspuns la acest argument și a considerat că principiul contradictorialității a fost respectat în primă instanță în măsura în care reclamantii au avut acces la toate probele existente la dosar și că tribunalul doar a dedus concluzia sa din probele administrate în cauză (a se vedea *supra*, pct. 19). Curtea consideră că raționamentul curții de apel nu impune critici din partea sa. Observă că argumentul formulat de societatea reclamantă în fața instanțelor naționale are un caracter mai degrabă formalist. Astfel, societatea reclamantă nu a susținut că nu a putut avea acces la aceste informații ori că nu le-a putut verifica. Dimpotrivă, argumentul său în fața Curții este că modul în care aceste informații au fost publicate i-a cauzat un prejudiciu (a se vedea *supra*, pct. 62).

69. Or, Curtea constată că instanțele naționale au stabilit că societatea reclamantă nu a suferit niciun prejudiciu (a se vedea *supra*, pct. 17 și 23). În această privință, subliniază că a făcut o distincție între o atingere adusă reputației comerciale a unei întreprinderi, care nu are o dimensiune morală, și o atingere adusă reputației unei persoane, care privește statutul său și implicit demnitatea sa (*Uj împotriva Ungariei*, nr. 23954/10, pct. 22, 19 iulie 2011, și *Magyar Tartalomsgéltatók Egyesülete și Index.hu Zrt împotriva Ungariei*, nr. 22947/13, pct. 84, 2 februarie 2016). În speță, în lipsa unor elemente suficiente pentru a dovedi impactul direct al afirmațiilor făcute în cadrul emisiunilor în litigiu sau conținute în articolul în litigiu cu privire la activitatea comercială a societății reclamante, Curtea nu poate face speculații privind eventualele prejudicii suferite în această privință (*Petro Carbo Chem S.E.*, citată anterior, pct. 73).

70. Având în vedere cele de mai sus, Curtea consideră că autoritățile naționale nu au depășit marja de apreciere de care dispun și nu și-au încălcat obligația pozitivă de a garanta societății reclamante dreptul la respectarea efectivă a reputației sale.

71. Prin urmare, Curtea concluzionează că acest capăt de cerere este în mod vădit nefondat și trebuie să fie respins în temeiul art. 35 § 3 lit. a) și § 4 din Convenție.

PENTRU ACESTE MOTIVE, ÎN UNANIMITATE, CURTEA

1. *Decide* să conexeze cererile;
2. *Declară* admisibilă cererea nr. 76756/17 și inadmisibilă cererea nr. 76549/17;
3. *Hotărăște* că nu a fost încălcat art. 8 din Convenție în cadrul cererii nr. 76756/17.

Redactată în limba franceză, apoi comunicată în scris la 22 februarie 2022, în temeiul art. 77 § 2 și § 3 din Regulament.

Ilse Freiwirth
Grefier adjunt

Yonko Grozev
Președinte